

Titel: Kapitel 29

Citation: "Kapitel 29", i *1906/1907: Lovforslag*. Onlineudgave fra Lovforarbejder:
<https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-r18-shoot-chptrd1e7999/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: 1906/1907: Lovforslag

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

§ 311.

Meddelelse af fri Proces udstrækker sine Virkninger til hele Sagen i den Instans, derunder til den for at opnaa ny Foretagelse af Sagen for samme Ret foreskrevne Procedure, samt til Eksekution.

Naar Rets handlinger skulle foretages efter Begøring af udenlandsk Myndighed, beskikkes der af Rettens Formand, saa vidt fornødent gøres, Sagførere til at varetage Parternes Tarr, og Sagen behandles foreløbig, som om fri Proces var meddelt, men Begning indgives til vedkommende udenlandske Myndighed over Retsafgifter, Sagførersalærer og andre af Sagen flydende Omkostninger.

§ 312.

Afgørelser, hvorved fri Proces tilstaaes, kunne ikke paalægges for højere Ret; imod Afgørelser, ved hvilke den nægtes eller tages tilbage, kan Kære til Højesteret finde Sted.

§ 313.

Justitsministeriet skal i samme Omfang som hidtil være berettiget til at tilstaa fri Proces, saaledes at Virkningen er den i § 308, § 310 og § 311, 1ste Stykke, angivne.

Fri Proces tilkommer i de i § 432 og § 434, jfr. § 443, ommeldte Sager henholdsvis Justitsministeren og Øvrigheden.

§ 314.

Bestemmelserne i Lov om Sagførersalær m. m. af 24. Maj 1879 forblive gældende i borgerlige Sager.

Andet Afsnit.

Rettergangsmaaden.

*Kapitel 29.***Forberedelse af Domsforhandling i Sager, der i første Instans henføre under Landsretterne.**

§ 315.

Processen indledes med Stævning. I denne skulle begge Parter være betegnede med Navn og Stilling og deres Bopæl eller Opholdssted være angivet, hvorhos den skal indeholde Sagsøgerens Paastand og en kort Fremstilling af de Kendsgerninger, hvorpaa Paastanden støttes, samt en Opfordring til Sagsøgte om at møde og fremkomme med sit Svar paa Sagens første Tøgtedag (jfr. endvidere § 327).

Parterne kunne dog, naar de efter Overenskomst begge møde for Retten (jfr. § 318), og Sagen er anmeldt for denne senest Dagen før Retsmødet, uden Stævning begære Sagen foretagen. Sagsøgeren har i saa Fald at fremlægge en skriftlig Angivelse af sin Paastand og af de Kendsgerninger, hvorpaa den støttes.

§ 316.

Efter at i fornødent Fald Varslet er fastsat (jfr. § 317), bliver Stævningen der udtages til den Underret, under hvilken Sagens Paadømmelse vilde høre, saafremt Landsretsbehandling ej var anvendelig, med Angivelse af den tidligste Tid for Sagens første Tægtedag, at indlevere paa den nævnte Underrets Kontor til Paategning om Dag og Tid, da Sagen falder i Rette, hvorefter den tilbagegives Sagsøgeren til videre Foranstaltning.

§ 317.

Har Sagsøgte Bopæl i den ovennævnte Underrets Retskreds, skal Sagsøgeren lade Stævningen forkynde med 14 Dages Varsel. Bor Sagsøgte udenfor nævnte Kreds, er Varslet 3 Uger, medmindre han har Bopæl paa Færøerne, Island, Grønland, de vestindiske Øer eller i Udlandet, i hvilket Tilfælde, saavel som naar det ikke vides, hvor Sagsøgtes Bopæl er, Varslet bestemmes af Landsrettens Justitiarius.

Maa det antages, at Sagsøgte ikke har nogen Bopæl, træder hans Opholdssted i Stedet for Bopæl i Henseende til Stævnevarslet.

Under særlige Omstændigheder kan det lovbestemte Varsel af Landsrettens Justitiarius forkortes efter Sagsøgerens Begæring.

Forinden Landsrettens Justitiarius fastsætter et Varsel, hvilket sker ved Paategning paa Stævningen, der i dette Øjemed indsendes til ham af vedkommende Underretsdommer, kan han atkræve Sagsøgeren nærmere mundtlige eller skriftlige Oplysninger.

§ 318.

Paa Sagens første Tægtedag skal Sagsøgeren møde for den i § 316 nævnte Underret og fremlægge Stævning eller den i § 315, 2det Stykke, omhandlede Angivelse. Undlader han dette, bliver Sagen straks af vedkommende Underretsdommer at afvise, og der tilkendes den Sagsøgte, der har givet forgæves Møde, Sagsomkostninger, for saa vidt han ikke frafalder Paastand derom. Samme Virkning har Sagsøgerens Udeblivelse eller Undladelser af at foretage de til Sagens Fortsættelse hørende Skridt ved senere Retsmøder, indtil Skriftvekslingens Slutning.

I de Sager, i hvilke der skal prøves Forlig for Forligskommissionen, fremlægges Indkaldelse til denne samt Bevis for, at Forligsprøve er foretaget.

Sagsøgerens Udeblivelse forhindrer ikke, at der gives Sagsøgte Dom for de for Udeblivelsen tingfæstede Modkrav.

§ 319.

Udebliver den lovligt stævnedes Sagsøgte, afsiger vedkommende Underretsdommer efter Sagsøgerens Begæring Dom i Henhold til hans mundtlige Fremstilling af Sagen, der dog kan indskrænke sig til en Henviisning til Stævningen og de vedlagte Dokumenter. Herved bliver imidlertid at iagttage, at ingen Paastande eller Sagsmaalsgrunde, der ligge udenfor Stævningens Indhold, kunne tages i Betragtning, og at Sagen, naar det fremkomme viser, at Stævningens Angivelse af de faktiske Omstændigheder i væsentlige Henseender er urigtig eller ufuldstændig, afvises.

Sagsøgeren kan dog i Stedet for saadan Udeblivelsesdom begære Sagen udsat og skal da lade forkynde Udskrift af det i Retsmødet forefuldne for Modparten med et af Retten fastsat Varsel.

Ovenstaaende Bestemmelser komme ogsaa til Anvendelse, naar Sagsøgte udebliver ved et senere Retsmøde uden at have afgivet noget Svar i Sagen. At Sagsøgte, efter at have svaret i Sagen, udebliver inden Domsforhandlingen, berettiger ikke Sagsøgeren til at begære Udeblivelsesdom og afskærer ikke Sagsøgte fra senere at møde i Sagen.

§ 320.

Møder Sagsøgte uden at rejse Indsigelse, gives efter Sagsøgerens Begæring Dom i Overensstemmelse med Paastanden, hvilken Dom ligeledes afsiges af den i § 316 nævnte Underretsdommer.

§ 321.

Vil Sagsøgte bestride Sagsøgerens Paastand, maa han paa Sagens første Tægtedag, jfr. dog § 324, fremlægge et Svarskrift, indeholdende hans Paastand og en kort Fremstilling af hans Benægtelser og Indsigelser og i det hele af de Kendsgerninger, hvorpaa hans Forsvar grunder sig. Vil han gøre Modfordringer gældende, maa de Kendsgerninger anføres, hvorpaa de støttes.

Sagsøgte maa i Svarskriftet fremsætte alle sine Formalitetsindsigelser, men kan foreløbig indskrænke sig hertil med udtrykkeligt Forbehold af Realitetsindsigelser, hvis ogsaa saadanne have.

Den Indsigelse, at Stævningen er urigtig forkyndt, eller at Varslet har været for kort, kan ikke bevirke Sagens Afvisning, men kun berettigelse til Udsættelse.

§ 322.

Sagsøgeren kan kræve Udsættelse for at gøre sig bekendt med Sagsøgtes Svarskrift og eventuelt til yderligere Skriftveksling. Retten fastsætter da en Frist, inden hvis Udløb Sagsøgeren skal meddele Sagsøgte sine yderligere Bemærkninger, og en Frist for Sagsøgte til Afgivelse af Gensvar og berammer tillige et nyt Retsmøde, i hvilket bemeldte Skrifter fremlægges.

En fortsat Skriftveksling tilstedes kun undtagelsesvis, hvor Sagens Beskaffenhed skønnes at gøre den nødvendig. Retten bestemmer da ny Frister dertil samt berammer et nyt Retsmøde.

Af ethvert Processkrift, som ikke inden Fremlæggelsen er meddelt Modparten, skal en Genpart overgives denne samtidig med Fremlæggelsen.

§ 323.

Har Sagsøgte i sit Svarskrift behandlet saavel Sagens Formalitet som dens Realitet, kan Sagsøgeren foreløbig indskrænke sig til at udtale sig om Formaliteten. Naar der har fundet en særskilt Skriftveksling Sted om Formaliteten, kan enhver af Parterne fordrø denne paakendt, inden der skrives til Realitetens Behandling.

Paakendelse af Sagens Formalitet sker i saa Tilfælde ved, at den i § 316 nævnte Underret efter at have optaget Sagen indsender en Udskrift af Retsprotokollen og Sagens Dokumenter, deriblandt de mellem Parterne vekslede Processkrifter, til Landsretten, der træffer Afgørelse paa det foreliggende skriftlige Grundlag. I Tilfælde af, at Sagen ikke i det Hele afvises, skal Landsretten ved Formalitetskendelsens Afsigelse henvise Sagen til vedkommende Underret til Fortsættelse af Sagens Forberedelse til Domsforhandling i Realiteten.

§ 324.

Naar Omstændighederne tale derfor, kan den i § 316 omhandlede Underret efter Begæring tilstaa den Part Udsættelse, der ikke i rette Tid har fremlagt eller meddelt sine skriftlige Bemærkninger, eller tillade ham at lade det fornødne tilføje Retsbogen.

§ 325.

Anser en Part Modpartens Udtalelser om Sagens Sammenhæng for at lide af Uklarhed eller andre Mangler, som ikke efter hans Opfordring ere afhjulpne under

Skriftvekslingen, bliver i det i § 322 omhandlede Møde eller efter Omstændighederne i et nyt af vedkommende Underret berammet Møde Skriftvekslingens Resultat paa de omspurte Punkter at fastslaa i en Tilførsel til Retsbogen, efter at der har været givet Parterne Lejlighed til mundtlig at udtale sig, eller om fornødent ved Rettens Kendelse.

Udebliver den Part, der har rejst Spørgsmaalet, fra Forhandlingen, bortfalder denne. Udebliver den anden Part, eller nægter han at svare, anses Skriftvekslingen paa de omspurte Punkter at skulle forstaas saaledes, som det af Modparten angives, for saa vidt dette ikke strider mod det øvrige Indhold af Skriftvekslingen.

§ 326.

Naar en Part, efter at Skriftvekslingen er sluttet, uden Modpartens Samtykke ønsker at forandre eller udvide sine Paastande eller at fremføre ny Anbringender, kan han i den Anledning begære et Retsmøde berammet for vedkommende Underret, saafremt dette kan finde Sted inden Domsforhandlingen. Mindst 3 Dage inden Mødet skal han skriftlig meddele Modparten, hvad han søger at fremkomme med, og hvorfor det først nu fremkommer, samt underrette ham om Retsmødet. I dette afgør Retten, om det efter Omstændighederne, og navnlig fordi det findes unødigt, at Parten ikke tidligere har fremsat sine ny Paastande eller Anbringender, kan tilstedes ham at fremføre dem som Tillæg til Skriftvekslingen. I bekræftende Fald fremlægges det omspurte straks eller tilføres Retsbogen, og der tilstaas efter Begæring den fornødne Udsættelse i Anledning af det saaledes fremførte.

Udebliver den Part, der har begært Mødet, bortfalder Andragendet; udebliver Modparten, anses de for Andragendet paaberaabte Grunde for beviste.

§ 327.

Paaberaaber en Part sig i Skriftvekslingen Dokumenter, der ere i hans Besiddelse, bør disse i Original eller Genpart følge med vedkommende Processkrift til Udlaan til Modparten. Hvis en fuldstændig Genpart vilde medføre betydeligere Vanskelighed eller Bekostning, er det tilstrækkeligt, at Genparten omfatter den Del af Dokumentet, som vedrører Sagen. Naar de originale Dokumenter ikke ullaanes til Modparten, skulle de henlægges paa Rettens Kontor til Modpartens Eftersyn i en Tid af mindst en Uge umiddelbart efter Processkriftets Meddelelse eller Fremlægelse.

§ 328.

Begge Parter kunne til Retsbogen opgive en i den paagældende Underretskreds boende Person, til hvem alle processuelle Meddelelser skulle rettes. I Mangel af saadan Opgivelse skulle Meddelelserne ske til den for eller med Parten optrædende Sagfører, saafremt han har Bopæl eller Kontor i bemeldte Kreds, og ellers, saavel som naar Parten ikke benytter Sagfører, under samme Betingelse til Parten selv. Udenfor de nævnte Tilfælde kunne Meddelelserne afgives paa vedkommende Underrets Kontor, forudsat at vedkommende Part i et Retsmøde er gjort opmærksom herpaa.

§ 329.

Naar Skriftvekslingen er sluttet, kan Sagsøgeren saa vel som ogsaa Sagsøgte, saafremt Modkrav ere tingfæstede, i et Retsmøde begære Sagen henvist til Domsforhandling ved den paagældende Landsret. Ønsker imidlertid en af Parterne Udsættelse for at føre Bevis, kan en passende Udsættelse hertil tilstaas, for saa vidt det af Underretten skønnes at være nødvendigt, for at vedkommende Part tilbørlig kan

varetage sit Tav. Til Oplysning herom finder, for saa vidt fornødent, en mundtlig Forhandling Sted, hvorunder Parterne efter kortelig at have fremstillet, hvorom Sagen drejer sig, angive, hvorvidt de agte at føre Bevis, og i bekræftende Fald for hvad og paa hvilken Maade.

§ 330.

I det i forrige Paragraf omhandlede Retsmøde træffer vedkommende Underret derhos efter Begæring Bestemmelse om Indkaldelse af Parterne til personlig Afhøring i Henhold til § 279 samt, for saa vidt Udsættelse til Bevisførelse er tilstaaet, om Indkaldelse af de Vidner, der bo eller opholde sig i den paagældende Underretskreds, om Udmeldelse af Syns- eller Skønsmænd til Foretagelse af Syns- eller Skønsforretninger, der skulle foregaa i Underretskredsen, samt om det skal paalægges Modparten eller Trediemænd at fremkomme med Dokumenter m. m.

Skal personlig Afhøring af Parterne i Henhold til § 279 finde Sted, kan Retten bestemme, at Parternes Afhøring skal foregaa, forinden Bestemmelse tages om Indkaldelse af Vidner eller Udmeldelse af Syns- og Skønsmænd. Deslige Bestemmelser kunne ogsaa saavel før som senere træffes af Retten i eller udenfor et Retsmøde, og hvis den, naar Begæring om at erholde en saadan Bestemmelse fremkommer, finder det hensigtsmæssigt, kan den kræve Modpartens mundtlige eller skriftlige Udtalelser om Spørgsmaalet. Naar den Omstændighed, som ønskes bevist, skønnes at være uden Betydning for Sagen, eller naar Modparten under Skriftvekslingen har erkendt den eller til Retsbogen erklærer ikke at ville benægte den, tilstedes Bevisførelse ikke.

Parterne kunne ikke fordrø nogen foreløbig eller særskilt forudgaaende Bestemmelse af Retten om Bevisbyrdens Fordeling.

§ 331.

Vidneførelse, der skal tjene til Oplysning i en borgerlig Sag, kan i Reglen først foregaa, naar denne Sag er anlagt, jfr. § 256. Naar paagældende Part staar i Fare for at miste sit Bevis eller i øvrigt gør det sandsynligt, at han har særlig Interesse i, at Beviset optages tidligere, kan han dog begære, at Vidneførelsen foregaa forinden.

Vidneførelse indledes med, at vedkommende Part indgiver skriftlig Begæring herom til Underretten paa det Sted, hvor Vidnet bor. Saafremt Vidneforklaringen er bestemt til Brug under en Søsag, tiltrædes denne Ret udenfor København af to sækyndige Medlemmer; i København træder Sø- og Handelsretten i den almindelige Underrets Sted. Begæringen skal indeholde Angivelse af den Sag, i Anledning af hvilken, og af den Person, mod hvem Vidneførelsen skal foregaa, Opgivelse af det, hvorfor Bevis søges tilvejebragt, og af Vidnernes Navne m. v., samt Angivelse af de Omstændigheder, som skulle berettiggø til Vidneførelsen. Retten kan paalægge Parten yderligere at oplyse Rigtigheden af sine Anbringender. Den træffer derefter i eller udenfor et Retsmøde Bestemmelse, om Vidneførelsen kan tilstedes. Nægtes dette, kan Parten inden en Uge iværksætte Kære herover til højere Ret.

§ 332.

Begæring om Udmeldelse af Syns- eller Skønsmænd indgives til Underretten paa det Sted, hvor Genstanden for Syns- eller Skønsforretningen befinder sig. Angaar Syns- eller Skønsforretningen ikke nogen legemlig Genstand, indgives Begæringen til den i § 316 omhandlede Underret eller, for saa vidt Sag endnu ikke er tingfæstet, til Underretten paa Modpartens Hjemsted.

De i foregaaende Paragraf indeholdte Regler finde i øvrigt tilsvarende Anvendelse med Hensyn til Syn og Skøn.

§ 333.

Skal personlig Afhøring af Parterne finde Sted i Henhold til § 279, foregaaar denne for den i § 316 omhandlede Underret i et dertil berammet Retsmøde.

§ 334.

Til Vidneførsel o. desl. skal Modparten indkaldes med samme Varsel, som om han var Vidne. Samtidig eller dog mindst 3 Dage før Vidneførslen skal der derhos gives Modparten saadan Meddelelse om Vidnernes Navn, Stilling og Bopæl samt om, hvad der ved dem agtes bevist, for saa vidt han ikke allerede under Sagen har erholdt fornøden Kundskab herom. I paatrængende Tilfælde kan Indstævning af Modparten undlades. Naar saadan Indstævning ikke har fundet Sted, kan Dommeren besikke en i Retsredsens bosat Sagfører til at varetage Modpartens Tarv mod et passende Sakr, der udredes af den Part, der har begært Indkaldelsen, under Forbehold af Godtgørelse ved Dommen i Hovedsagen. Under denne afgøres det derhos, om der har været Fejle til at undlade at indstævne Modparten og i benægtende Fald, om Tingsvidnet kan benyttes som Bevis i Sagen.

§ 335.

Under Vidneførsel afhører enhver Part de af ham fremstillede Vidner.

Retten kan stille Spørgsmaal til Vidnet saavel til nærmere Opklaring af Punkter, hvorom Parterne have spurgt Vidnet, som til selvstændig Oplysning af Sagen.

Naar Vidnets Helbredstilstand kræver Afhøring paa et særligt Sted, skal Dommeren afhøre Vidnet, hvis dette eller nogen af Parterne begærer det. Der skal i saa Fald gives Parterne Lejlighed til gennem Retten at stille Spørgsmaal til Vidnet. Ret til at begære Afhøring ved Dommeren tilkommer ogsaa den Part, der ikke selv er Sagfører eller møder ved Sagfører.

§ 336.

Reglerne i § 335 finde med de fornødne Lempelser Anvendelse, ogsaa naar Parter eller Syns- eller Skønsmænd skulle afhøres.

§ 337.

Den, der under Domsforhandlingen vil paaberaabe sig Dokumenter, der ikke allerede ere Modparten bekendte, skal mindst en Uge forud afgive dem til denne i Original eller fuldstændig eller delvis Genpart (§ 327) og, hvis ikke Originalen udlaaes, henlægge denne til Eftersyn paa den i § 316 nævnte Rets Kontor.

§ 338.

Den i § 316 omhandlede Underret kan om fornødent efter Udløbet af den i Henhold til § 329 indrømmede Udsættelse tilstaa Parterne yderligere Udsættelse til Tilvejebringelse af Bevis.

Naar ingen af Parterne begærer yderligere Udsættelse, eller saadan Udsættelse nægtes, henviser vedkommende Underret Sagen til Domsforhandling for Landsretten i den første ordinære Retssession, der vil blive afholdt paa det Tingsted, hvorunder

den paagældende Del af Landsretskredsen hører, jfr. §§ 11 og 24. Naar særlige Omstændigheder tale derfor, kan Landsrettens Justitiarius efter Begæring bestemme, at den mundtlige Domsforhandling skal foregaa paa et andet Tingsted, saafremt Sagen herved kan antages at blive hurtigere paadømt. Beslutning, hvorved et Andragende herom tillades eller nægtes, kan ikke paakøres eller paaankes.

§ 339.

Efter en Sags Henvisning til Landsretten kan hver af Parterne tilvejebringe nye Oplysninger, saafremt dette kan ske inden Domsforhandlingen; men under denne kunne saadanne Oplysninger i Almindelighed kun paaseraabes, saafremt de i §§ 334 og 337 givne Regler ere iagttagne af vedkommende Part, jfr. § 340.

§ 340.

Udsættelse af Domsforhandlingen i en til Landsretten i Medfør af § 338 henvist Sag kan forinden Domsforhandlingens Begyndelse besluttes af Landsretten eller dennes Formand, naar dette findes nødvendigt af Hensyn til Retten selv eller andre særlige Aarsager, saasom Forfald for en af Sagførererne, men kun aldeles undtagelsesvis af Hensyn til Fremskaffelsen af nye Beviser fra nogen af Parterne.

Senest 8 Dage før Begyndelsen af den paagældende ordinære Retssession skal, medmindre Aftigelse herfra tilstedes af Landsretten, enhver af Parterne til den Underret, der har ledet Sagens Forberedelse, aflevere mindst eet Eksempel af hvert af de af ham fremlagte Processkrifter til Afbenyttelse for Landsretten. Underretten tilstiller Landsretten de modtagne Skrifter.

*Kapitel 30.***Domsforhandling for Landsret i 1ste Instans.**

§ 341.

Udebliver Sagsøgeren ved Domsforhandlingen, afviser Landsretten Sagen og tilkender den Sagsøgte, der har givet forgæves Møde, Sagsomkostninger, for saa vidt han ikke frafalder Paastand derom.

Udebliver Sagsøgte ved Domsforhandlingen, blive de i § 319 givne Regler at anvende med de fornødne Lempelser.

§ 342.

Naar Domsforhandlingen er begyndt, fortsættes den udenfor de i § 347 angivne Betingelser uafbrudt i det begyndte og de paafølgende Møder, der saa vidt muligt skulle holdes de umiddelbart efterfølgende Dage.

§ 343.

Ved Domsforhandlingen skulle Formalitetsindsigelser behandles før Realiteten og paakendes særskilt, medmindre Retten bestemmer, at de alle eller nogle af dem skulle forhandles i Forbindelse med Realiteten.

Naar Formaliteten er indladt, ere alle de Indsigelser vedrørende Formaliteten indtil dette Tidspunkt, som kunne frafalde, udelukkede fra at komme i Betragtning.

I Tilfælde af, at Sagen ikke i det hele afvises, skal Retten ved Formalitetskendelsens Afsigelse beramme ny Domsforhandling. Udebliver Sagsøgte da ved denne Domsforhandling, finde de i § 319 indeholdte Regler tilsvarende Anvendelse.